

Mente & Manu

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AJALEHT

Vastuvõtt Tallinna Tehnikaülikooli anno 2004

Kokku võeti vastu 2530 uut üliõpilast, neist

- rakenduskõrgharidusõppesse 224
- bakalaureuseõppesse 1445
- inseneriõppesse 280
- magistriõppesse 489
- doktoriõppesse 92

Riigieelarvelistele õppekohtadele võeti vastu 1427 üliõpilast, riigieelarvelistele kohtadele 1103 üliõpilast.

Suurima konkursiga erialad

Bakalaureuse- ja inseneriõppes

Haldusjuhtimine	18,21
Ärindus	12,83
Logistika	12,10
Rahvamajandus	12,04
Äriinfotehnoloogia	7,00
Tööstus- ja tsiviilehitus	6,67

Magistriõppes

Ärikorraldus	6,67
--------------	------

Haldusjuhtimine	6,00
Rakendusgeoloogia	5,00
Rahvamajandus	4,17
Keskonnatehnika	4,00

Doktoriõppes

Majandus	14,00
Masina- ja aparaadiehitus	2,33
Ehitus- ja keskonnatehnika	1,80

TTÜs õpib 8. septembri seisuga kokku 10327 üliõpilast, neist:

• rakenduskõrgharidus- ja diplomioõppes	1443
• bakalaureuse- ja inseneriõppes	6664
• magistriõppes	1761
• doktoriõppes	428
• õpetajakoolituses	31;

neist riigieelarvelistel 5779, riigieelarvelistel õppekohtadel 4548. Kaugõppes õpib 549 üliõpilast.

Aime Piht

Vastuvõtu- ja üliõpilastalitus

TTÜ teenetemedali MENTE ET MANU pälvivad

TTÜ Kübernetika Instituudi fotoelastsuse laboratooriumi juhataja akadeemik **Hillar Aben**

TTÜ Biomeditsiinitehnika Keskuse erakorraline vanemteadur emeriitprofessor **Hiie Hinrikus**

TTÜ Masinaehituse Instituudi direktor, raalintegreeritud tootmise ja projekteerimise õppetooli juhataja akadeemik professor **Rein Küttner**

TTÜ Kuratooriumi aseesimees, Eesti Infotehnoloogia Sihtasutuse nõukogu esimees **Toomas Sõmera**

TTÜ elektroenergeetika instituudi erakorraline dotsent emeriitprofessor **Mati Valdma**

Medalid antakse kätte TTÜ 86. aastapäeva tähistamise puhul toimival nõukogu pidulikult istungil 17. septembril.

Tänavu on MENTE ET MANU medali pälvinud ka haldusjuhtimise bakalaureuseõppe lõpetanud **Reigo Kimmel ja Marko Kiisa.**

Aasta Vilistlane 2004

Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaskogu juhatus valis Aasta Vilistlaseks 2004 AS Silberauto juhatuse esimehe Väino Kaldoja.

Väino Kaldoja lõpetas aastal 1979 Tallinna Tehnikaülikooli (tollase TPI) erialal autod ja automajandid *cum laude*. Kaldoja juhib ASi Silberauto aastast 1999.

Väino Kaldoja ka üks SA TTÜ Arengufond Vilistlaskapitali asutajaliikmetest ja tänaseni Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaskogu aktiivne tegevliige, samuti on ta Kaubandus-Tööstuskoja juhatuse liige.

Vastavalt TTÜ Vilistlaskogu statuudile valitakse TTÜ Aasta Vilistlane

Tehnikaülikooli lõpetanute seast, kelle tegevus on oluliselt edendanud Eesti ühiskonda, hariduse, teaduse, tehnika, majanduse või kultuuri valdas, või kellel on väljapaistvaid teeneid Tehnikaülikooli ees.

Esmakordselt anti tiitel TTÜ Aasta Vilistlane välja 1996. aastal.

TTÜ Aasta Vilistlase tunnustus antakse pidulikult kätte traditsioonilisel Tallinna Tehnikaülikooli aastapäeva aktusel, mis sel aastal toimub 17. septembril, kui tähistatakse TTÜ 86. aastapäeva. TTÜ peahoone fuajees on avatud ka näitus "11 aastat Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaskogu".

M&M

Aasta Vilistlane 2004 Väino Kaldoja vastab

Mida on Tehnikaülikooli haridus andnud Teile töös ja elus? Mida head võite sellest ajast meenutada?

TTÜ on andnud mulle suunatud teadmisi ning täiendust Nõo Keskkoolest saadud iseseisvale ellusuhtumisele. Loomulikult ka teadmised oma erialast. Ülikoolis omandasin orienteerumise oskuse, mida kõige paremini iseloomustavad professor Lepiksoni sõnad: "Ärge püüdke kõiki asju vallata ja hallata ning pähe tuupida, õppige informatsioonituvast õigeid asju leidma."

Õppejõude, keda hea sõnaga meenutada ning tänada, on palju. Näiteks teoreetilise mehhaanika õppejõud Tümanok, kelle sõnad pärast eksami sooritust on mul siiani meeles: "Panen teile eksami hindeks väga hea, kuna teadmised vastavad sellele, kuid eluks tahan teile anda kaasa ühe tarkuse –

hea ülikond ei ole see, mis on heast riidest õmmeldud, tähtis on ka see, et selle oleks õmmeldud hea rätsep." Mõte oli selles, et headest teadmistest jääb väheseks, kui neid korrektselt ei osata esitada.

(Järgneb lk 3)

Humanitaarteaduskond uuel õppeaastal

Sulev Mäeltsemees
dekaan

Teaduskonna oluline eesmärk on ülikooli kõigi teaduskondade üliõpilastele õpetada (tähestiku järjekorras) filosoofiat, psühholoogiat, tehnikaluugu ja vöörkeeli ning tagada kehalise kasvatusena terve keha, sest seal on terve vaim. Olulised ja ilmselt kõige mahukamad eesmärgid seonduvad aga haldusjuhtimise valdkonna õppe-, teadus- ja arendustegevusega, millele keskendub järgnev artikkel.

Haldusjuhtimine (avalik haldus, riigiteadused) on erialana meil veel kahes avalik-õiguslikus ülikoolis ning ka mõnes erakõrgkoolis. Kuna eriala on Eestis noor (avati kõikjal alles 1990. aastatel), siis oleme algusest peale tegutsenud turumajandusliku konkurentsi tingimustes. Kvaliteedi tagamiseks on konkurents vajalik, aga see peab olema n.ö. eluterve konkurents, mis tähendab koostöö ja konkurentsi ühtsust. Meil oli varasematel aastatel tihe koostöö ühildatud õppekava näol Tallinna Pedagoogika-ülikooliga. Viimastel aastatel on rõõmustavalt arenenud koostöö Tartu Ülikooliga. Seejuures mitte ainult sealse riigiteaduste osakonnaga vaid ka majandusteaduskonnaga, kellega juba aastaid oleme korraldanud ühiseid konverentse Euroopa Liidu majanduspoliitika raames ning õigusteaduskonnaga, kellega on käsil nii mõnedki ühised projektid. Edukas on olnud mõneaastane koostöö Sisekaitse Akadeemiaga.

Kahtlemata avalduvad konkurentsi negatiivsed viljad kõige rohkem riiklikus koolitustellimuses. Ja siin

tuleb kahetsusväärset avaldada rahulolematust. TTÜle eraldatud vastav koolitustellimus on väike ja aastatega kahanenud. Meie jaoks pole see mõistetav. Ühest küljest on TTÜ haldusjuhtimise lõpetanud tööturul hinnatud spetsialistid, kus kindlasti aitab kaasa asjaolu, et meile saavad erinevalt teistest kõrgkoolidest õppima tulla need, kes on edukalt sooritanud matemaatika riigieksamit. Teisest küljest valmistame eelkõige ette riigi- ja kohaliku omavalitsuse ametnikke ja kas siis nende toetamine riigieelarvest pole prioriteet? Eriti kui arvestada meie riiklikele ja omavalitsuslikele institutsioonidele ette heidetavat madalat haldussuutlikkust?

Kuigi akadeemiline koolitus ning sellealane teadustöö ei sea eesmärgiks teadmiste või uurimistöö tulemuste kohest rakendamist, on meie eesmärk siiski vastava tegevuse elulähedus. Teeme tihedat koostööd erialaliitudega. Eriti hea koostöö on kujunenud Eesti Linnade Liiduga ja Eesti Maaomavalitsuste Liiduga. Edukas sisuline koostöö on mitme ministeeriumiga ja maavalitsusega jms valitsusasutusega, samuti kohaliku omavalitsuse üksustega (eriti Tallinna linnaga). Uurimistöö osas olemegi ilmselt kõige konkrentsi-võimelisemad riigi tasandist allpool olevate avaliku halduse tasandite (kohaliku omavalitsuse ja regionaalse juhtimise) osas. Üldiselt oleme seda meelt, et ka Eesti avaliku halduse areng peab muutuma teadmispõhiseks ning ülikoolid peavad aitama kaasa Eesti riiklusele vajalike projektide teostamisele. Hea näitena võib siin tuua hiljuti Tallinna Linnavalitsuse tellimisel läbi viidud uurimistööd „Tallinna juhtimise täiustamine“, kus oli võimalus kasutada meie doktorante ja magistrante.

Meie enda prioriteedid on doktoritöö ja sihtfinantseerimine. Nii teaduskonnast kui kogu ülikoolist väljaspool peaks arvestama, et ka enamus doktoritöö õppida soovivaid ametnikke töötab Tallinnas. Suured lootused on meil haldusjuhtimises moodustatud Põhjamaade Doktorikooli peal. Raske on taodelda teadustöö sihtfinantseerimist, sest avaliku halduse uurimisega on Eestis saanud tegeleda alles viimase 10-15 aasta jooksul. Selle aja jooksul rajada koolkondi või läbi viia fundamentaaluuringuid on olnud üsnagi eba reaalne. Aga loodame, et saame lapsekingadest välja.

Meil on asjalik rahvusvaheline koostöö (ja vastavad lepingud) USA Baltimore Ülikooliga, Saksamaa Kõrgemate Riigiametnike Koolituskeskusega Brühli ja St Peterburgi Poliitilise Instituudiga. Oleme seda meelt, et meie üliõpilased õpiksid vähemalt ühe semestri välismaal ning nad peavad olema võimelised kandideerima maailma tippülikoolide magistri- ja doktoritöödele. Rahvusvahelistumisel näeme laialdasi perspektiive idasuhetel. Selles valdkonnas on seni edukalt tegutsenud meie põhjanaabrid, kuid nii iseseisvalt kui ka nendega koostöös (mõlemapoolne huvitatus on olemas) saaksime realiseerida kasvõi Euroopa Liidu projekte. Meie tugevus pole üksnes veel mitte päris unustatud vene keel vaid ka transformatsiooniriikides asendamatu sotsiaalmajandusliku keskkonna tunnetus, mida tsentraliseeritud juhtimisega ühiskonna kogemusest inimese mitte kuidagi ega kasugil ei saa õppida.

Haldusjuhtimine on oma olemuselt interdistsiplinaarne valdkond, kus põimuvad õiguse, majanduse, informaatika jms teaduste probleemid. Ka

oma töös näeme me olulisel kohal koostöö arendamist teiste teaduskondadega. Eriti vajalik on see alustatud uue spetsialiseerumise – tehnoloogia juhtimise õpetamisel. Ka oma teaduskonna siseselt pole kaugeltki interdistsiplinaarsuse võimalused kasutatud. Eriti puudub see nt selliste uurimissuundade arendamist nagu haldusfilosoofia, -psühholoogia jms.

Kahtlemata vajab meie teaduskonna arendamisel arvestamist asjaolu, et J. Sütiste tee 21 hoone on algusest peale olnud ja üle-eestiliselt tunnustatud koolitusasutus. Tänu hoone üleandmisele TTÜle mõned aastad tagasi on sellest saanud tööpoolest avaliku teenistuse elukestva õppe keskus, kus on nii akadeemiline päevane ja kaugõpe kui ka täiendõpe. Vaja oleks siiski need ühe ahela lülid omavahel tihedamalt siduda. Mõeldud on siin kasvõi seda, et meie doktorandid viiksid täiendkoolituses läbi loenguid, seminare jms, aga ise saaksid praktikute käest hindamatut tagasisidet oma rohkem teoreetilist laadi uurimuste suhtes jne. Viimasel ajal on kogu ülikoolis kiirelt arenenud kaug- ja täiendõpe, mistõttu on aktuaalseks muutunud ka nende õppevormide unifikatsioon. Juhtimise seisukohast on see muidugi õigustatud, aga kõrvale ei saa jätta teaduskonna sisulist eripära. Õppetöö kvaliteet võiks olla peamine tegur, mis kujundab kasutatava mudeli.

Lugedes TTÜ arengukava aastateks 2001-2005, siis on meeldiv tõdeda, et humanitaarteaduskonna osas on eesmärgid olnud realistlikud. Aga seisma ei saa ega kavatsengi me jääda. Eks ülikool ole tööpoolest õppejõudude ja üliõpilaste igapäevane looming. *Per aspera ad astra.*

Edukalt areneb koostöö Tallinna linnaga

30. aprillil 2002. aastal sõlmiti Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna linna vahel koostöö raamleping. Mitmekülgset arenenud koostöö sisustamisel oli oluline 2003. aasta 25. juunil Tallinna linna E. Savisaare ja TTÜ rektori A. Keevalliku poolt alla kirjutatud uurimistöö „Tallinna juhtimise täiustamine“ täitmine. Regionaalpoliitika õppetoolis läbi viidud uurimistöö aruande üleandmis- vastuvõtmisaktile kirjutasid k.a. 3. juunil alla teadusprorektor P. Sürje ja Tallinna linna E. Savisaar (fotol).

Tallinna kui pealinna ja riigi suurima linna juhtimise probleemid võib üldistavalt jagada kolme gruppi:

- 1. Suhted riigi kesktasandiga.** Selles valdkonnas on Tallinn ilmutanud juba kümme aastat omapoolset initsiatiivi, et seadustes reguleerida pealinna staatusest tulenevad õiguslikud ja majanduslikud probleemid.

- 2. Suhted horisontaaltasandil** eelkõige Harju maakonna teiste valdadega ja linnadega, aga ka laiemalt regionaalne koostöö pealinna ja tema sotsiaalmajandusliku tagamaa vahel. Sellel tasandil teravdus olukord järevalt aasta algul seonduvalt Tallinna ühistranspordiga. Kuna k. a. 20. mail kirjutas rektor A. Keevallik Harju maavanema O. Valtsoniga alla koostöölepingule maakonnaga, siis

mõistetavalt areneb siin edasi ka lahendamist vajavate sotsiaal- majanduslike, keskkonnakaitseliste jms probleemide uurimine.

- 3. Linnasisesed suhted,** sest Tallinnas on 1993. aastast linnaosad, kelle koht linna juhtimises ja seosed eelkõige funktsionaalsete ametitega on tekitanud sageli vaidlusi ja vastakaid arvamusi.

Kolmest suurest probleemide grupist otsustati Tallinna juhtimisalases töös keskenduda kolmandale, s.o. valdkonnale, kus kohalikul omavalitsusel on endal ka kõige suuremad õigused ja võimalused probleemide lahendamiseks. Muuhulgas oli Tallinna desentraliseerimise mudel 1990. aastate keskel huvipakkuv välisriikide pealinnadele, mida kinnitas siin 1996. aastal läbi viidud rahvusvaheline konverents. See möödunud fakt väärab märkimist peaaegu alikult seetõttu, et 22.-24. septembril viiakse koostöös TTÜ humanitaarteaduskonnaga läbi juba viies taoline konverents. Konverents saab olema väga esinduslik, sest sellel on lubanud osaleda ligi tosina Euroopa pealinna linnavolikogu esimehed või linnapead.

Tallinna Linnavalitsus otsus tellida eelmärgitud uurimistöö TTÜ-lt on

kindlasti tunnustus meie arengule. Viimastel aastatel on humanitaarteaduskonnas kujunenud arvestatav uurimissuund ja –grupp kohaliku omavalitsuse ja regionaalse arengu probleemide valdkonnas. Käsil on mitu doktoritööd, rääkimata paljudest magistratöödest.

Meie poolt vaadatuna oli taoline lepingu sõlmimine kõrget tähelepanu vääriv fakt ja mitte ainult seetõttu, et meie teadustegevuse riigieelarvest finantseerimine on tagasihoidlik ja üha enam kõlbi soovitusi rakendus- uuringute läbiviimiseks ning

uurimistööna. Põhimõttelise tähtsusega asjaoluks on kindlasti ka see, et meie järjest keerulisemaks muutuv avalikus halduses kahetsusväärset olukorda ja ümberkujundamise (reformimise vms) vajadust analüüsivad uurimistööd. Otsustusi tehakse hetkehuvidest ja aeg-ajalt üksnes poliitilistest eesmärkidest johtuvalt. Antud uurimistöö aruandega esitati tellijale ka linna õigusakti eelnõu „Tallinna juhtimise täiustamise alused“.

Sulev Mäeltsemees

Visadus viib sihile

Mäletan, kuidas neli-viis aastat tagasi veetsin elu esimesi pikki tudengisuvesid Tallinnas, otsides juhutööde kõrval loomulikult ka meeldivamat meelelahutust. Sportlike sõpradega otsisime tihti vabu ja mängukõlblikke korvpalliplatse, kus liigne energia maha rassa, kuid lugematul kordadel tuli pettuda. Ei olnud linnaosavalitsused veel hoos mänguplatse korda tegema, Mustamäe ja Kristiine gümnaasiumide ümbruses võis mängijasõbralikke väliväljakuid üles lugeda ühe käe sõrmedel; suvisel ajal ei olnud kamp igavlevaid tipikaid sugugi erandlik ja iga kord mängima üldse ei pääsenudki.

Samal ajal uppus TTÜ tudengikülas väga heas kohas paiknev väliskorvpalliväljak käbidesse, klaasikildudes ja samblasse. Korvilauad olid pehkinud ja lõhutud, postide kandevõimet näris rooste. Kolmnurgas peamaja-ühiselamud-arvutuskeskus iga päev tiirlevad tuhanded tudengid tõenäoliselt isegi ei märganud seda. Samal platsil mängis aastakümneid tagasi aga näiteks praegune rektori.

Aasta tagasi oma viimasele tudengiaastale asudes kinnitasin sõpradele, et enne koolist ei lahku, kui väljak korras ja taas mängukõlblik on. Poolnaljatledes lubatu hakkas aga huvitama nii mõndagi üliõpilasesindusega seotud aktivisti ja nii sai samhaaval ületatud kõik takistused ja tagasilöögid; idee presenteerimisel rektorile oli tema toetus jäägitu ja kaasakiskuv. Üliõpilasesinduse poolt veetud kõigi aegade rahamahukaim projekt sai tänu paljude tudengite visadusele teoks.

Kerge on tänada neid, kes kulukale projektile öla alla panid – tudengisõbralikkust näitasid üles suursponsor Hansapank ja meie oma *alma mater*.

10. septembril toimunud korvpalliväljaku pidulikust avamisest juba meie järgmises lehenumbris.

Appi tulid ka Nõmme ja Mustamäe linnaosavalitsused. Veidi raskem on oma unistuse täitumise eest sõnadega väljendada tänu tudengiaktivistidele Merylin Jalakale, Jüri Kuusele ja Heiki Lembale – soovin, et iga tudengis oleks kasvõi kümnendik neis põlevast teotahtest, pealehakkamisest ja hoolivusest oma ülikooli vastu.

Mis edasi? Nagu mainisin, sai üliõpilasesindus sellise projekti teostumisest üksnes indu. On kuhjaga probleeme, millest ülikoolis (loodetavasti rahapuudusel) lihtsalt mööda vaadatakse. Miks leidsid tudengiaktivistid sel kevadel staadioni ümber võsa koristades üle kahekümne süstla, kolmneli lõkkekohta, oma kolahunnikut ja haisu nautivad alkohoolikud? Miks peab kõledal oktoobriõhtul peamajast informaatikapraktikumi suunduv tudeng käsikaudu teed otsima ja pimedas metsas oma varanatuksese või tervise pärast muretsema? Miks

peab Üliõpilaste teed ääristav parkmets meenutama läbimatut padrikut, kus vedeleb kohutavas koguses prügi, selmet peita endas jooksuradasid ja treenimisväljakuid?

Üliõpilasesinduses on tudengid, kes võtavad vaevaks muuta seda, mis neid häirib. Sporditoimkonna uued aktivistid on tõsisemalt käsile võtnud nn Spordimetsa arendamise idee, mis võiks pakkuda tudengikülas elavatele ja ka kõigile teistele üliõpilastele rea võimalusi tervisespordiks, niisama lõõgastumiseks või miks mitte, ehedas vabas (linna)looduses õppimiseks. Olen kindel, et edusammudest kuuleb ülikoolipere veel selle õppeaasta jooksul.

Teguderohket uut õppeaastat!

Marko Kiisa

Üliõpilasesinduse juhatuse liige
2002-2004, projekti algataja
TTÜ vilistlane

Algab arvutijoonistuste võistlus:

keskkond ja sport

Algab üle-eestiline arvutijoonistuste võistlus, mille teemadeks on sport ja keskkond.

Sedapuhku võivad joonistada nii lapsed kui täiskasvanud. Võistlus toimub neljas vanuserühmas: kuni 10aastased, 11-14aastased, 15-19aastased ning vanemad kui 19aastased. Iga vanuserühma paremaid ootavad auhinnad. Konkursitingimustega saab tutvuda ja pilte võistlusele esitada Internetis: www.eenet.ee/konkurss Piltide esitamise tähtaeg on 6. november 2004.

Laekunud pilte hindavad kunstnik Raivo Järvi, olümpiavõitja Erika Salumäe, EENeti, Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava Eesti Noorsootöö Keskuse, Keskkonnaministeeriumi ja Eesti Olümpiakomitee esindajad.

2003. aastal saatsid lapsed võistlema 1900 pilti. Näitus neist piltidest on väljas Internetis (www.eenet.ee/konkurss). 21 võidutööst koostatud näitus on üleval olnud nii Toompea lossis kui ka raamatukogudes.

Margit Mikk

<http://www.eenet.ee>

Aasta Vilistlane 2004 Väino Kaldoja vastab

(Algus lk 1)

Nõudlikkuse ja inimlikkusega on hästi meeles mehhaanika teaduskonna sekretär Virrok. Minu erialal olid autoriteediks härrad Sillat ja Nirk.

Kindlasti tahaksin aga nimetada doktor Uwe Soodlat, kes oli alguses minu õppejõud ning kellega hiljem löime koos Silberauto. Ta on siiani minu väga lähedane kolleeg ja nõuandja.

Kas olete TTÜ tänaste lõpetajatega kohtunud oma tööelus, kuidas hindate nende kompetentsust ja muid isikuomadusi?

Silberauto süsteemis töötab väga palju TTÜ lõpetanuid ning ka neid, kes praegu veel ülikoolis õpivad. Paljud tudengid käivad meil praktikal. Meil on hea koostöö õppetooliga, kuid see võiks olla veelgi tihedam.

Eesti vajab hädaasti uusi tootmisettevõtteid, kus on väga suur tulevik riistvara arendajatel. Seega on suur vajadus haritud tehnikainimeste järgi.

Mida peate oma elus seni suurimaks saavutuseks?

Ma loodan, et suurimad saavutused seisavad alles ees. Seni olen tegelnud väikeste saavutustega, millest tähtsaim on ligi 500-le inimesele tööd andva Balti riikide suurima autoettevõtte AS Silberauto ülesehitamine.

Mida võiksite öelda oma isikliku elu kohta?

Mul on väga hea abikaasa ning kolm suurepärase last. Ükski laps pole küll TTÜ haridusega. Uhest on saanud jurist, teisest on kujunenud arvutiinimene ning noorim õpib veel gümnaasiumis, kuid tema on rohkem kunstikallakuga.

Et edu ja tulemust saavutada peab olema tööle väga pühendunud ning selleks peab olema ka perekonna toetus.

Vivat!

Oskar Mäeküla 75

14.septembril saab täis kolmveerand sajast aastast Oskar Mäekülal, kelle kogu tööalane tegevus on kulgenud TTÜ (TPI) seinte vahel. Tema aktiivseim tööperiood langeb ajale, kui TPIs koolitati spetsialiste laevajõuseadmete alal. Kiindumus laevadesse on talle olnud omane kogu elu – seda ei saa imeks panna – oma lapsepõlve veetis ta peamiselt Suurupi tuletornis, kus ta isa oli ametis, ja igapäevane vaade Soome lahele ei saanud jätta teda ükskõikseks laevade ja mere vastu.

Ilmselt see andiski talle tõuke astuda pärast soojustehnika eriala lõpetamist TPIs 1953. a õppima aspirantuuris Leningradi Laevaehitusinstituudis. Olles omandanud seal tehnikakandidaadi kraadi, võeti ta ametisse 1956. a TPI Laevajõuseadmete kateedrisse, kuhu ta jäi kuni aastani 1973, läbides järjepanu assistendi, vanemõpetaja ja dotsendi ametikohad. 1965-70 juhatas ta Laevajõuseadmete kateedrit, 1970-73 oli energeetikateaduskonna prodekaan. Kui laevaehituse eriala TPIs hakkas häbuma ja lähenema likvideerimisele,

viidi O. Mäeküla üle Soojusenergeetika kateedrisse, millest hiljem sai TTÜ Soojustehnika instituut, kus ta töötas dotsendina ja teadurina.

Väärrib esiletõstmist parteitu ja eestimeelse O. Mäeküla võitlus laevaehituse eriala eestikeelse õpetamise nimel, mis paiguti ei olnud kerge ning mille vajaduse tõestamine võimuste kabinetites Tallinnast Moskvan nõudis püsivat visadust ja kangekaelsust ning sisaldas ohtu sattuda ebasoosingusse.

Lektorina on O. Mäeküla tuntud oma õppeainete selge ja hästikuuldava esitusviisi poolest, millele lisandub tasakaalukas-mõistev suhtumine kuulajatesse.

Kuigi O. Mäeküla jõudnud üsnagi sügavasse pensioniikka pole ta side Soojustehnika instituudiga katkenud vaid jätkub mitmel kujul. Magistrantidele õpetab ta soojuspumpade valikainet, veel hiljuti ka loodushoidu energeetikas ning kureeris lõputööde valmimise käiku instituudis.

Üpris aktiivne on O. Mäeküla seltsielus – osaleb oma noorusaja spordi-ala harrastajate – vehklejate ettevõt-

mistes, on tegev teadlaste, mere- ja laevaehitajate, kodupaigasõprade jm seltsides-klubides.

Soovime oma sõbralikule kolleegile juubeli puhul reipust ja tugevat tervist, jätkuvat tegevustlust ja huumorimeelt.

Töökaaslased TTÜ
Soojustehnika instituudist

1918
TALLINNA
TEHNIKAÜLIKOOI

Tallinna Tehnikaülikool omab ligi neljakümne Eesti kõrgkooli seas juhtivat rolli tehnika kõrghariduses, pakkudes rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisi õppe-, innovatsiooni- ja teadusteenuseid.

Tallinna Tehnikaülikool kuulutab välja konkursi:

TTÜ TALLINNA KOLLEDŽI DIREKTORI ametikoha täitmiseks 15.12.2004-14.12.2009

Nõudmised kandidaadile:

- Eesti Vabariigi kodanik;
- Eesti magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon;
- ametikoha täitmise tähtaja alguseks on noorem kui 65 aastat.

Konkursil osalemiseks esitada TTÜ personaliosakonda alljärgnevad dokumendid:

- omakäeline avaldus rektori nimele;
- *curriculum vitae* (vormi leiata <http://www.ttu.ee> töö ja praktika alt);
- kõrgharidust või akadeemilist kraadi tõendava dokumendi originaal või notariaalselt tõestatud ärakiri;
- publikatsioonide nimekiri;
- tegevusprogramm viieks aastaks (2-3 lk);
- konkursil osaleja soovil muud tema poolt oluliseks peetavad dokumendid ja materjalid.

Dokumentide esitamise tähtaeg on 13. oktoober 2004.a.

Täpsem teave konkursi kohta TTÜ personaliosakonnast aadressil:

Ehitajate tee 5, Tallinn 19086, ruum III-105
Telefon: 620 2056, e-mail: cv@ttu.ee
<http://www.ttu.ee>

1918
TALLINNA
TEHNIKAÜLIKOOI

Tallinna Tehnikaülikool omab ligi neljakümne Eesti kõrgkooli seas juhtivat rolli tehnika kõrghariduses, pakkudes rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisi õppe-, innovatsiooni- ja teadusteenuseid.

Tallinna Tehnikaülikool kuulutab välja konkursi akadeemilistele ametikohtadele:

KEEMIA- JA MATERJALITEHNOLOOGIA TEADUSKOND

Materjaliuuringute keskus

. teadur 1,0 01.10.2004-31.08.2009

MEHAANIKATEADUSKOND

Materjalitehnika instituut

Metallide tehnoloogia õppetool

. assistent 0,5 01.10.2004-31.08.2009

Konkursil osalemiseks esitada personaliosakonda alljärgnevad dokumendid:

- avaldus rektori nimele;
- *curriculum vitae* (vormi leiata <http://www.ttu.ee> töö ja praktika alt);
- teaduskraadi tõendava dokumendi originaal või notariaalselt tõestatud ärakiri;
- publikatsioonide nimekiri;
- konkursil osaleja soovil muud tema poolt oluliseks peetavad dokumendid ja materjalid.

TTÜ õppejõud ja teadustöötajad lisavad aruande eelneva töö- või valimisperioodi tegevuse kohta.

Dokumentide esitamise tähtaeg on 27. september 2004.a.

Täpsem teave konkursi kohta TTÜ personaliosakonnast aadressil:

Ehitajate tee 5, Tallinn 19086, ruum III-105
Telefon: 620 2056, e-mail: cv@ttu.ee
<http://www.ttu.ee>

Tempus edax

Tasub teada ja mäletada

60 aastat tagasi - augustis-septembris 1944 - põgenes kommunistliku vägivalla hirmus tuhanded eestlasi Läände. Rahvas mäletas 1940.-41. aasta õudusi: inimeste kadumist, arreteerimisi, juuniküditamist, mis laastasid eestlaste teojulisima osa, viisid meie riigilt poliitilise ja vaimse eliidi. Ka eesti tehnikaintelligents kaotas neil aastail hulganisti silmapaistvaid spetsialiste.

1941. a arreteeriti või küüditati 16 TTÜs 1918-41 töötanud õppejõudu, nende seas orgaanilise keemia professor akadeemik **Paul Kogerman**. Läände põgenes (senistel andmetel) 94 õppe- ja abijõudu. Tänapäev on teadmata ligi 30 isiku saatust.

TTÜs oli 1936-44 erakorralise või korralise professori ametikohti 28, neist 5 loodi 1940/41. õ-a majandusteaduskonna ja poliitiliste kateedrite juurde (neli isikut evakueerus N. Liidu tagalasse 1941. a suvel, samuti matemaatika ja mehaanika prof rektor **Jüri Nuut**).

Kommunistliku okupatsiooni eest põgenes 12 professorit. Juba 1940/41. õ-a jäi Saksamaale veemajanduse ja vesiehitiste prof prorektor **Vladimir Paavel**, 1943 põgenes *Gestapo* hvi-orbiiti sattunud füüsikalise keemia prof prorektor **Adolf Parts**. Geodeesi-prof rektor **Robert Livländer** ja tööstusliku tervishoiu õppejõud med-

dr **Kusta Rumma** hukkusid 6. oktoobril 1944 aurikul "Nordstern".

Kodumaalt lahkusid kõik keemii-professorid: anorgaanilise ja analüütilise keemia prof **Erich Jaakson**, keemilise tehnoloogia prof **Jaak Kopvillem** ning orgaanilise ja biokeemia prof **Nikolai King**.

Pagulusse siirdusid masinate konstruktsioonide prof **Hans Einberg**, elektrotehnika erakorraline prof **Helmuth Freymuth**, määrtööde prof **Artur Linari-Linholm**, teedehituse prof **Oskar Martin**, ettevõtte organiseerimise ja planeerimise prof **Eduard Poom** ning käitise juhtimise erakorraline prof **Karl Reintalu**.

Põgenesid Eesti avalikus elus tuntud isikud, kes olid rajanud Tallinna Tehnikumi või pikemat aega õppejõuna töötanud nagu riigitegelane **Ferdinand Petersen**, Loodusvarade Instituudi eriteadlane ja direktor keemik **Jüri Anusson**, keemia ajaloo uurija eradots **Ants Laur**, Veeteede Talituse Ehitusameti juhataja **Harald Viikman**, arhitekt **Elmar Lohk**, Eesti Rahvusliku Jõukomitee abidirektor **Karl Puidak** ja direktor **Johannes Veerus** jpt.

Kõigil TTÜ õppejõududel õnnestus paguluses leida erialast tööd või jätkata akadeemilist karjääri.

Imbi Kaasik

Rebastenädal

Üliõpilasesindus ning kultuuriklubi Ollallaa korraldasid koostöös klubide ja tudengiorganisatsioonidega 7.-9. septembrini rebastele suurejoonelised pidustused! Rebastenädala eesmärk on panna esmakursuslased üliõpilaselule „sisse elama“ ning kutsuda neid liituma erinevate tegusate klubide ja organisatsioonidega.

Teisipäeval toimus minimes, kui kolme vahetunni jooksul näitasid tudengiorganisatsioonid ja -klubid,

kui mitmekesised on aktiivse tipika võimalused muuta oma tudengiaastat kogu elu meeldejäävaimaks perioodiks.

Kolmapäeval peeti maha traditsiooniline tudengipiknik. Toimusid arvukad rohkem ja vähem koomilised sportmängud ning tipikatel söödeti kohud täis! Müügil oli enneolematult odav tudengieine koos õllega. Rebased sai õlut tasuta!

tipikas.ee

Noored mehed, tulge meeskoori!

Tehnikaülikooli Akadeemilise Meeskoori proovid toimuvad igal esmaspäeval kell 18.15 TTÜ peahoone VI korpuses auditoriumis 201. Oled teretulnud!

Toimetus & kontakt

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht *Mente et Manu*
19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-214), faks 620 3591

Toimetaja **Mart Ummelas** e-mail: ajaleht@ttu.ee,
tel 620 3615 www.ttu.ee/ajaleht/

Küljendaja **Siiri Timmerman**

In magnis et voluisse sat est (Propertius)

Suuris asjus piisab tahtmisestki

Järgmine M&M
ilmub oktoobri
algul